Ч. 16. Чернівцї, четвер дня 6 (18) квітня 1895. Рочник XI.

БУКОВИНА

Передплата
на „**Буковину**" разом з ілюстр. додатком „**Неділя**" виносить:
на цїлий рік 10 зр. — кр.
„ чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграницї 15 рублїв або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і недїлю.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини" находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Зухвалість московских аґентів.

III. Австрийскі москвофіли бажають, аби їм вірити, що они лучше знають події в полуднево-российских ґуберніях, ніж рішаючі сфери в Петербурзї, котрі розпоряджають такою силою жандармів і аґентів, котрі позволили почтовим урядникам отвирати навіть приватні листи, щоби тілько попасти на слід якої беззаконности! Австрийскі москвофіли, перенявши на себе ролю российских аґентів, так вправились у своїм ремеслї, що підозрівають небезпечність навіть там, де не бачить еї российский уряд, і взивають Славянщину обстати за добродушними Москалями, котрі мимо своєї добродушности мають найважнійшу місию між Славянами! Довести своє почуте обовязку службового до такої границї, щоб взивати Славян до оборони сильнійшої від них Росиї, котра такої оборони зовсїм не потребує, на се вже треба бути занадто вірним слугою і занадто — нелюдским, коли зважить ся, що така оборона Росиї має бути заразом злучена з нівеченєм бездольного українсько-руского народу...

Росия не була нїколи і не є представителькою та провідницею Славянщини! Росия не провадила нїколи славяньскої полїтики, тілько завсїгди самолюбну, аґресивну. Пізнали се вже на собі всї Славяни, що мали з Росиєю дїло, і рішили жити власним, самостійним житєм, не бажаючи анї опіки анї помочи Росиї. Наслідків „славяньскої місиї" Росиї зазнали на собі найтяжше Українцї-Русини, з котрими российский уряд обходить ся гірше, як Татари, бо тї нівечили наш нарід фізично, а российский уряд хоче нищити нашого духа. Коли з державного становища судити сю „місию" Росиї, то еї приходить ся назвати найтяжшою похибкою российскої полїтики, бо задачею і обовязком кождої держави есть, дати кождому народови спроможність до розвитку, щоби відтак оперти свою силу на сильних і сьвідомих народах. Чи-ж можуть бути Чехи невдоволені з того, що не зазнають „опіки" Росиї, що Австрия дала їм спроможність дійти до так високого культурного розвитку? Чи-ж можуть Поляки, Русини і всї иньші славяньскі народи в Австриї, котрим дана воля до власного розвитку, бажати собі, щоб їх стрінула така доля, якої зазнають на собі Українцї, Поляки і Чехи в Росиї? Чи можуть Славяни уважати Росию представителькою Славян, коли она у себе ніяких Славян, кромі Москалів, не хоче знати і всї иньші народности, кромі российскої, давить зелїзною, безпощадною рукою? Не та держава може уважати ся представителькою народів, котра тих народів у себе не признає, тілько та, котра ними по батьківски опікує ся. А такою для Славян тепер есть тілько Австрия; сего нїхто в сьвітї не може заперечити!

В додатку нашім „Недїля" почали ми печатати статю п. з. „Нарід в неволї". Там обективно росказано, як российский уряд сповняє свою місию супротив нашого народу. В статях наших: „Российська осьвіта і культура в зеркалї статистики" на підставі статистичних дат показуємо, як та представителька Славян дбає про осьвіту власного народу. Відсилаючи читачів до сих двох статий, котрі й темним можуть розкрити очи, ми в імени руского народу мусимо покласти рішучий протест против інсинуациї, обчисленої на погубу нашого народу, будьто би „апостоли України" і всї ті, котрі хотять дбати і дбають о розвій руского народу, бажають розбитя Росиї! Не розбитя Росиї бажаємо, а свободи слова, признаня, що наша мова не „глупа нїсенїтниця", як се сьміє говорити запроданий Чех, син народу, котрий має тілько завдячити конституцийній волї Австриї. Ми не вороги российскої нациї і тих великих здобутків культурних, які она собі здобула, ми їй не відмавляємо та ваги їх не пе-

2)

КАБАЛА.

НОВЕЛЯ ІВАНА М—А.

(Дальше.)

Я вправдї з роду дуже нецїкавий і з сеї причини забезпечений від мук пекольних, назначених, як звісно, за цїкавість, але тим разом порішив я вивідатись у хусита про моїх сусїдів, оправдуючи себе тим, що не чиню сего в жадній злобній цїли. Розпочав я отже з ним бесїду про місцеві відносини. Хусит, видко, рад був, що мав з ким балакати, бо відповідав менї охотно, а я побачив, що він не даром пересиджує на своїй камяній обсерваториї, бо знав не лише, що дїє ся в містї, але й жадна тайна цїлої околицї не була перед єго зорким оком закритою.

Коли я єго запитав про моїх сусїдів, він виняв файку з уст, цмокнув так, як лише жиди уміють і ухиливши капелюха, сказав: „A reicher gałech". Перед ким він именно зняв капелюх, не знаю, бо нїкого на улици не було і він мабуть віддав тим чином почесть майнови богатого сьвященника, отже золотому телцеви, тому відвічному божищу, через котре колись-то і Мойсей, розсердившись, поломив скрижали заповідий і мусїв постаратись о нове їх видане.

Розвідавшись, чого менї було треба, вийшов я на місто. Довго вже ходив я сюди і туди, приглядав ся сему і тому, коли несподївано почув я за моїми плечима голос, що живо пригадав менї мої нічні мрії: дзвінок від саний і млиньский питель.

Цїкаво оглянув ся я позад себе і по другій сторонї улицї побачив громадку, зложену з кількох осіб. На передї ішов якийсь заживний панок, убраний дуже елеґантско. Повне, набряскле лице, виголене гладко, блищалось против сонця та пригадувало менї живо велику жовту диню; золоті сині окуляри закривали невеличкі рухливі очи. Над тим блискучим лицем блищав чорний новісїнький цилїндер, а під шиєю в краватцї знов блищав якийсь дорогий камінь. На камізельцї блищав грубий золотий ланцух враз з множеством ріжних девізок і на одній руцї, убраній в блискучу рукавичку, нїс він якусь жіночу загортку, в другій держав блискучу тростинову паличку, з ще більше блискучою золотою галкою, а підставу тої блискучої фіґури творили блискучі мов скло лякери.

Побіч сего вибагливого добродія йшла панночка, здає ся ще дуже молоденька. Висока, гнучка еї стать, простенько а зо смаком убрана, дуже користно відбивала від чепурного еї сусїда. Сусїд сей сипав мабуть безнастанно комплементи своїй товаришцї, однак на жаль тї комплементи відбивались мов від якого щиту, від ясної парасольки панночки, котрою она мабуть нарочно засланяла своє личко від блеску, що огнем бив від блискучого добродія. Через сю злобну парасольку не міг і я сего личка побачити.

Позад сеї пари йшла друга і якась старша панї, а коло неї також уже старший сьвященик, без сумнїву родичі панночки. Панї ся добре менї знаним стенторовим голосом розправляла живо з двома послугачами, що обладовані всїлякими пакунками йшли за нею і се були певно справунки, пороблені в містї; а панотець безнастанно обганяв ся перед жидками, котрі що хвиля вискакували з ріжних склепів та захвалювали єму свій товар. В голосї єго пізнав я властителя басового храпаня. Цїла ся процесия пересунулась менї поперед очи і щезла за хвилю в дверях недалекої цукорнї.

Я тимчасом забіг до „Рускої Бесїди", бо місто Н. належить до тих немногих городів галицкої Руси, де вже досить давно розбудив ся патріотизм руский. Тут застав я місцевого пароха, мого доброго знакомого, а навіть далекого свояка. Побачивши мене, зрадів він дуже, повитав мене сердечно і ми розговорились про всїлякі справи. Відходячи запросив він мене на обід до себе. Вправдї тї запросини не дуже були менї на руку, бо я спішив ся в дальшу дорогу, але годї було відмовити. Перекинувши часописи, пішов я до гостинницї, щоб трохи причепуритись, бо в отця пароха була молода донечка, а я молодий не був без претенсий.

Отець парох мешкав у гарнім домику, при одній з найпоряднійших улиць міста Н. Невеличкий цьвітний городчик, обведений зелїзними штахетами, відділяв сей дім від улицї. На городець виходила ошклена веранда, повна пишних цьвітів, що сьвідчило похвально о трудолюбивости моєї кузинки, а дочки отця пароха.

Перейшовши веранду, отворив я двері до гостинної комнати. Та яке-ж було моє здивованя, коли я побачив ту моїх сусїдів з готелю. Отець парох підбіг до мене і взявши під рамя, представив своїм гостям. Мій сусїд був добрим знакомим отця пароха, отже приїхавши до міста Н.

речимо; але ми вороги були і будемо всякого гнету, котрий одних виносить на тиран, а других кидає між невільників! Ворогами росийскої нациї, яко такої, суть ті накинені їй урядом заграничні непокликані опікуни, що вмавляють в ню варварскі інстинкти супротив всїх слабших! Геростратами Славянщини суть зухвалі мовковскі аґенти, що осьміляють ся на цїлі народи кидати підозріня, щоб накликати на них ще більший гнет! Апостолами иеправди і підлоти суть всї ті, що не вагають ся доносами і ложію стягати кару на вірних синів україньско-руского народу за їх любов до него. Учителями неуцтва суть ті опікуни Росиї, що мову 20-мілїонного народу осьмілюють ся назвати „глупою нісенїтницею“, коли рацию єї самостійного істнованя признали мужі науки, самі Москалї: Максимович, П. Лавровский, Бодяньский, Потебня, Житецкий, в лїтературнім відношеню Пипін, і Спасович і др., а в західній Европі Мікльошіч, Шляйхер, Лєскин, Яґіч, Говеляк, Тальві, Ген, Фридрих Міллєр і и. Всї ті вчені рішили, що україньский язик треба розслїджувати, як язик самостійний, а не як нарічіє росийского, — але неук чи з Parlamentär-а чи з „Галичанина“ називає нашу мову глупою нісенїтницею! Справдї, з такими просьвітителями народними годї поважно спорити, годї в спорі не стратити спокою. Але подивляти треба ту їх цинїчну безличність в юдженю Росиї против нас, в доносах на чесних людий. „Ми, каже, знаємо імена заговорцїв в полудневій Росиї“ — значить, можна бути певним, що знати їх буде й уряд росийский і стане чіпати людий, котрим ніякі заговори і не снили ся.

Люди, котрі так часто люблять закидати доноси другим, ось як поступають!

Перегляд полїтичний.

Як звісно, застрілив ся хиньский адмірал Тінґ, котрого побідив коло Вей-Гай-Вей японьский заступник адмірала Іто і присилував єго, передати всї свої кораблї, твердиню і оружє Японцям. Перед довершенєм самоубійства кореспондували сї два адмірали, котрі вже від довгих років були приятелями. Зараз по побідї зі сторони Японцїв вислав заступник адмірала Іто лист до адмірала Тінґ, в котрім єму дає ради в нещастю, яке постигло хиньскі кораблї. Причина хиньских поражень не є виною одного чоловіка. Відвічальність паде на центральне правительство, котре від тисячу лїт дає учених образованности функционарів рішаючий вплив на всїх полях адміністрациї. Ся система показала ся хибною. Япан завдячує своє теперішне положенє єдино тій обставинї, що змінив застарілу систему правлїня і руководить ся в адміністрациї новійшими ідеями. І Хіна може на тій дорозї дійти до ґарного розвитку. Заступник адмірала Іто радив адміралови Тінґ, щоби він тепер прийшов до Япану, а вернув до Хини аж тодї, коли зможе їй прислужити ся. З початку Тінґ не відповідав на той лист, але коли побачив, що не може дальше удержатись супротив Японцїв, рішив ся піддати ся і написав лист до Іто, в котрім просить о назначенє дня для передачі. Коли все було умовлено, убив себе хиньский адмірал Тінґ випивши опіюм. Дня 17. лютого був Вей-Гай-Вей вже в руках Японцїв.

Цар Николай II. відбуде в слїдуючім місяци перегляд над цїлою залогою військового округа Петербург. Як з Петербурга пишуть, був се звичай царя Олександра II., котрий дуже часто відбував такі військові переґляди, але цар Олександер III. їх зовсїм занехав.

Король Кореї задумує по заключеню мира між Японом і Хіною вислати депутацию до Европи і Вашінґтону, щоби державам заявити, що він є сувереном независимим, і може заключати угоди торговельні, але також і алїянси. Корейцї приготовляють ся, щоб евентуальну інвазию росийску до Кореї спинити.

Вибір Кошута, котрого вибрано до угорского сойму в Топольчи, не робить в Будапештї — як пише Fremdenblatt — особливого вражіня, бо чи скорше чи пізнійше був би він вибраний в Топольчи або де инде. Зрештою не заповідають Кошутови великих парляментарних здобутків, бо він дуже слабий бесїдник. Оно й лїпше, що аґітатор в родї Франца Кошута буде робити менше перешкоди в парляментї, нїж поза парляментом.

Дрібні вісти.

†

Дня 15 квітня с. р. в Підпечарах, селї товмацкого повіта помер в домі свого брата

о. ВАСИЛЬ ІЛЬНИЦКИЙ,

почестний крилошанин, вислужений директор рускої ґімназиї у Львові, член краєвої Ради шкільної у Львові, член руско-народних товариств, в 72-ім роцї житя.

Таку сумну вістку одержали ми нинї. Покійний приїхав у великий четвер до свого брата на сьвята зовсїм здоровий, занедужав на самий Великдень і зараз другого дня помер — в селї, де й 23. квітня 1823 р. побачив сьвіт божий.

Дїлимо ся сею вісткою з нашими читачами, глубоко відчуваючи нову страту, заподїяну нам лютою смертию. Василь Ільницкий працював щиро в 60-их роках на ниві нашого письменництва; яко директор ґімназиї опікував ся по батьківски рускою молодїжию; а в остатних часах займав ся невтомимо справою будови руского театру. Цїлі поколїня, виховані в львівскій рускій ґімназиї, тямлять добре і не забудуть пок. о. Василя, що так несподївано зійшов зі сьвіта. Похорон єго відбув ся нинї дня 18. с. м. рано в Підпечарах.

Нехай буде земля легка пок. о. Василеви Ільницкому, а память єго житя буде від роду в рід.

Сьвятий підполковник. Ecclesia militans була завсїгди; досить часто бували навіть епископи, котрі заразом були намістниками краю і уживали меча, але се певно є факт одинокий в своїм родї, коли великий сьвятий навіть у війску має військову ранґу. А се стало ся в португальскій армії, після лїссабонскої „Військової Реві“, котра таке пише: Король Іван VI., що панував від 1816 р. до 1826 р., був в роках 1793 до 1815 реґентом і висказав свою вдячність для небес тим, що приняв сьв. Антонїя, першого основателя монашества, в армію, щоби єго через службові обовязки звязати з військом португальским. Дивовижний документ, виготовлений на приказ реґента міністром війни, звучить

на баль, уважав своїм обовязком відвідати єго разом зі своєю родиною.

Уцїлувавши ручку, кому належало, і склонившись панночкам, станув я заклопотаний, не знаючи, до котрої громадки прилучити ся. Коло малого бічного столика, де стояли прибори до куреня, сидїли оба панотцї і розмовляли про справи господарскі. Було се власне по жнивах і отцове оповідали собі, по чому платить ся у них робітник, по кілько видає одна копа, та нарікали, що бульба починає псувати ся. В самім центрі гостинної, на парадній софі сидїли обі панї і пильно придивляли ся розложеним на столї картам, стараючись мабуть вичитати з них якісь перед людским оком закриті тайни. Обі панночки, т. є. моя кузинка і сусїдка з готелю, похилившись над столом, прислухували ся уважно ворожбі материй.

З мого клопоту вибавила мене служниця, що ввійшла до гостинної і дала знати, що обід готовий. На сей знак перейшли всї до їдальної комнати. При столї на почетнім місци засїли обі панї, праворуч оба всечеснїйші, лїворуч припало місце менї, а коло мене по другій сторонї обом панночкам. Перші хвилї при обідї посьвятив я заспокоєню апетиту, а опісля заняв ся обсервацию фізіономії моїх сусїдів з готелю. Панотець, се був тип нашого чесного духовеньства. Шпаковате вже волося окружало єго кругляве симпатичне лице; з ясних супокійних очий проглядала часто якась болїзнь чи сум; червоний обойчик вказував на достоїньство консисторского совітника. Характеристичнїйшим було лице єго жени, а моєї сусїдки по правій сторонї; густі, зрослі з собою брови, узкі, затиснені уста і вистаюча трохи наперед долїшня щока, все те сьвідчило о єї твердім, певно деспотичнім характері. Легко можна було догадати ся, що управа дому спочиває в руках добродїйки, а не добродїя. Личко донечки було дуже подібне до лиця панотця, лише було ще більше симпатичне. Ясні, буйні коси, спокійне чоло, синї як небо і глубокі як небо очи, рівний з маленьким горбиком по серединї носик, повні вишневі усточка, робили з єї личка вправдї не зовсїм клясичне, але дуже миленьке явище. В очах єї бачив я, як менї здавало ся, той сам біль чи сум, що і в очах панотця.

На тих обсервациях проминула досить довга хвиля. Довкола стола вела ся жива розмова. Отцове по другій, третій чарцї вина перейшли на поле полїтики і, як то часто у нас буває, дискутували о Росиї: один з них запевняв, що в Росиї так довго не буде ладу, доки правительство тамошне не надасть конституциї; другий твердив, що росийскі горожани не доросли ще до конституциї. Обі добродїйки нарікали на недостачу і ледачість наймичок, а панночки ще тихше щось межи собою шепотїли. Лиш я сидїв мав фізик; чув я то добре, що треба щось говорити, але що, не міг я вигадати. В тій немилій ситуациї шукав я пристановку в чарцї, а випорожнивши за приміром отцїв кілька чарок, набрав я резону, і мої, звичайно в товаристві дам звязані уста, троха розвязались. Бесїду з моєю сусїдкою, розуміє ся по лївім боцї, се є ясноволосою красавичкою, розпочав я про кабалу, котрій она перед обідом так цїкаво приглядала ся.

Я питав єї, чи она уміє класти кабалу, чи вірить в ню і чи уживає коли сего способу, щоб розвідати будучність. Она відповідала менї звінким альтом, що справдї деколи пробує класти кабалу, але ще не знає всїх тайн сеї штуки, а також не знає, чи вірити кабалї, чи нї.

— За те мамця — казала она — уміють знаменито класти кабалу і вірять в ню, як в евангеліє. А ви, пане, що о тім гадаєте?

Запитаний так рішучо, відповів я фільозофічно:

— Прошу панї, суть річи, о котрих фільозофам і не снило ся. Але се вже вроджене чоловікови, що старає ся збагнути будучність. Старинні Греки і Римляни ворожили з лету птиць, з грому і блискавицї, з внутренностий забитого вола чи ягняти. Середновічні астрольоґи ворожили зі зьвізд, а в нас настала мода ворожити з карт. Та й всїлякі славні люди старали ся свою судьбу з карт вичитати.

Валенштайн, герой 30-лїтньої війни, ба і Наполеон Великий уживали сего способу, та навіть один пасиянс, що єго мав вигадати Наполеон, зве ся наполеонским. А наші селяни ворожать собі то з зїля, то з зерень бобу або фасолї. Отже видко, прошу панї, що сей пересуд глубоко вкорінив ся в серце усїх народів і людий і став ся майже вірою.

Вже в часї мого викладу о кабалї побачив я, що добродїйка з правої сторони, котра дотепер на мене навіть уваги не звертала, занехала своєї розмови про наймички і пильно при-

дословно по деяких ширших та бомбастичних вступних словах так: „Славний сьвятий Антоній прислужив ся, о сім ми переконані, своїм могучим впливом до щасливого успіху нашого війска і до остаточного привернення мира в портуґальскій державі. Признаючи его велику заслугу ми рішили ся его возвишити до ранґи підполковника піхоти. Пенсию, яка єму після ранґи належить ся, дістане за посередництвом нашого маршала Рікарда Кабраль, котрому провізорично повірено з титулом ґенерального капітана команду нашого війска в головнім місті. Нехай буде наша воля! Се рішене ми нашим власним королівским підписом затвердили і додали велику печать королїства. Дано в нашім головнім місті дня 11. серпня року 1814 після народженя нашого Господа Ісуса Христа". — Як згадана ґазета дальше доносить, є „підполковник сьв. Антоній" від дня его іменованя після ранґи его патенту в списі портуґальских ранґових, а его службу сповняють за порядком призначені до того офіцири, котрі за час заступництва побирають плату, призначену для сьвятого. Мабуть портуґальскі офіцири бажали би собі більше таких „військових сьвятих".

З причини отвореня читальнї в Старих Мамаївцях „Буковиньскіи Вѣдомости" пустили в сьвіт неправдиву вість, котру повинні спростувати, коли у редакторів єї не заникло почуте совісти і правди. Нападати і зневажати без причини чесних людий — то не є гідне поважно веденої ґазети. Недавно „Буковиньскіи Вѣдомости" описали отворене читальнї „Рускої Бесїди" в Старих Мамаївцях в свій крайно фальшивий і видуманий спосіб, а в остатнім числї додали ще до того опису злобну неправду. Написали „Вѣдомости", що посол Пігуляк отворив читальню противзаконно під голим небом. Коли зважимо, що підчас отвираня читальнї появив ся двірник з двома жандарами, котрі певно всяку незаконність були би використали до розвязаня зборів, і що збори радили без перепон до кінця, то й побачимо, що „Вѣдомости" промахнули ся. Неправда також, що з тих 74 членів, котрі вписали ся у читальню, не знає нїхто анї читати, анї писати. Зпоміж них є звиш 30 письменних і суть то самі найчестнїйші господарі з Мамаївців. Неправда також, що на тих зборах була піятика, що люди випили пять бочок пива, бо головним змаганєм читальнї є ширити тверезість, отже своєї дїяльности не могла почати від піятики. І се неправда, що посол Пігуляк обидив як небудь жандармів. Жандарми не мали права на зборах являти ся, бо не могли виказати ся потрібним порученєм від староства, а щоби свій самовільний і безправний поступок якось закрити, подали до суду фальшивий донос на посла Пігуляка о обиду чести. Помимо того, що п. Пігулякови, котрий був тяжко недужий, судового візваня не доручено і що він не міг на термін явити ся, судя, не розслїдивши причини, чому посол не явив ся, засудив его на 5 зр. кари. Поминувши се, що п. Пігуляк постарає ся о другу розправу судову, котра певно инакше закінчить ся, і доходити буде правди законними дорогами, вкажемо ще на підлу тактику „Бук. Вѣдомостей", котрі кару 5 зр., на яку засуджено посла, замінили на три днї арешту, щоби тілько — борони Боже — дїйстної правди не сказати. Ми, правду сказавши, раді з того, що „Бук Вѣдомости" воюють неправдою, бо тим самим підривають собі гірш, ніж кому другому, ґрунт, даючи нагоду всім тим, котрі були при отвореню читальнї, пересьвідчити ся, яким нечесним оружєм воюють „Бук. Вѣдомости". Так они далеко не заїдуть.

В буковиньскій православній архіеп. консисториї не чує ся нїхто обовязаним знати нашу мову і духа єї; тому й виходять звідтам такі лїнґвістичні куріози, як н. пр. посмертні картки з вісткою про бл. п. Митрополита Андрієвича. Навіть в таку пору мусить православна консистория дати доказ, що їй не знаний ніякий славяньский язик; анї российский, анї руский і инші, як сьвідчить отся картка посмертна, котру що-до букви передруковуємо: „Преосвященный господинъ (sic !) Д-ръ Сильвестръ Морарю-Андріевичъ архіепископъ черновецкій, митрополитъ Буковины и Далмаціи, предсѣдатель синода митрополитанского (?), членъ сойма буковинскаго и высочайшой законодательной палаты и проч. проч., упокоился 3./15. Апрѣля 1895 въ своей архіепископской столици въ 77. году своей жизни. Мощи въ блаженной памяти усопшаго, которіи въ сали синодальной архіепископской столици на одръ поставилися, перенесутся въ середу 5/17 Апрѣля въ 3 часѣ пополудне со крестнымъ ходомъ до собора (церкви семинаріяльной), гдѣ начнетъ отправлятися въ 7. часѣ вечеромъ всенощное бдѣніе. Въ Четвергъ 6./18. Апрѣля с. г. начнется въ $8^{1}/_{2}$ часѣ передъ полуднемъ соборная лигургія. и въ 10 часѣ обрядъ погребательный. послѣ того тѣло усопшаго перенесется торжественно на здѣшною общую кладбищу (1 пад. кладбища!) въ гробиици опредѣленной для погребенія Архіереовъ.

Приводя сожалѣнное упокоеніе Преосвященнаго и возлюбленнаго нашего Архіпастыря до общого свѣдѣнія, имѣемъ честь запрошивати высочайшія церковныя, гражданскія военныя уряды, п. т. чины, школы, общества и товариства (!), всечестныхъ патроновъ церковныхъ, духовныхъ и міряновъ православкой церкви, пріятелей и знакомыхъ усопшаго и всѣхъ побожныхъ христіанъ къ благосклонному участьованію при сихъ печалныхъ торжествахъ (!)." — По якому се писано? Коли консистория думає, що се по российски, то дуже помиляє ся; коли їй здає ся, що се по руски, то ще гірше помиляє ся. Як би хто у нїй найшов ся сьвідущий славяньских мов, то се буковинскій православній церкві певно не пошкодило би . . . .

Відважна жінка. Жінка одного селянина в селї Маєвач в Боснї почула недавно тому в ночи незвичайний неспокій між своєю чередою. А позаяк чоловіка не було в дома, то сама хотіла переконати ся о причинї того. Коли побачила, як вовк дусив корову, зачала кричати о номіч; а коли вовк тим не дав ся відігнати, вхопила костур і забила ним вовка. Відважна жінка одержала приписану надгороду.

Місце купелеве Теплиці в Країнї погоріло цілком. Шкода виносить около 90.000 зр., забезпечена була тілько на 18.000 зр.; з людий не погиб нїхто. Пожар повстав з неосторожности.

Магомеданьский стоїцизм. З Тунїсу доносять: 26. марта показали свою велику відвагу жовніри бея Тунїсу, котрі мали стріляти з гармат, щоби магомеданцям оповістити початок торжества Бейрама. Через неосторожність вистрілили за скоро і покалїчили пятьох жовнірів в страшний спосіб. На їх місце стануло зараз 14 товариші і стріляли дальше. Ранених, котрі зовсім не скаржили ся на біль, відвезено до шпиталю і їх оперували. Тром відтято руку, а одному ногу.

З Буковинскої ц. к. Ради шкільної краєвої. На засїданю дня 10. квітня с. р. залагоджено слїдуючі справи: Експозитури по селах Білка, Руска і Арґестру переміняють ся на одноклясові школи, а одноклясова школа в Садові на двоклясову. Признано учителям: Денисови Мітрофановичови в Купці другий, Іванови Веренцї на передмістю Манастериска четвертий, а Антонії Маврібер в Сторожинцях третїй додаток пятилїтний. Провізоричного учителя І. Мемзель в Ней-Гітте іменовано сталим учителем там-же. Дальше іменовано учителя Степана Симйоновича надучителем при двоклясовій школї Ст. Деметрію, учителя Симеона Брещука надучителем при двоклясовій школї ad Ст. Мариям в Кучурові великім, а затверджено іменоване учительки помічної, Олени Глиньскої провізоричною підучителькою в Кучурові великім. Предложено виключене двох учеників з всїх шкіл міністерству і системоване одного місця професора для ґімнастики при ґр. пр. школї реальній в Чернівцях, а одного ученика виключено з черновецкої ґімназиї. Вкінци залагоджено поданя доматури і о запомоги.

Оригінальне гіпнотизоване. Генрик Ірвінґ славний артист, розповідає слїдуючий випадок: „Сидів я собі в партери в Престоньскім театрі. Траґедия дійшла до своєї кульмінацийної точки. Власне мав злочинець першого лицаря застрілити, коли мац в кишеню — а пістолета нема. Що-ж тут робити? В своїй притомности, рішив ся артист на штуку. Обернув ся до публики з словами: „Тепер нехай менї поможе мій зір!". І вняливши свої очи в свою жертву, зблизив ся до неї помалу і урочисто, взяв єї за руку і вдивляв ся в ню через довгу хвилю. З усьміхом демона на лици сказав потім: „Так, тепер ти в моїх руках і будеш чекати, поки верну з пістолетом і тебе застрілю!" На хвильку злочинець вийшов і прийшов скоренько з пістолетом та застрілив лицаря з словами: „Дякую тобі, ти невислїдима сило гіпнози!" Оплескам, які слїдували сим словам не було кінця! Припоручую сю сцену всїм, а особлива поетам.

Великаньский павук. Allgemeine Zeitung пише таке; В Авксбурзї вже готовий великаньский павук, призначений для великої салї нового будинку ради державної в Берлинї. Павук має форму величезного обруча, на котрім поміщено велику корону цїсарску. На обручи намальовані герби тих німецких родин князївских, з котрих походили німецкі цїсарі і дванайцять статуй, котрі з'ображають славних мужів німецких — почавши від Ульфіляса до реформациї — що заслужили ся около історичного розвою Німеччини. Павук важить 150 сотнарів, обсяг его 9 метрів і коштує 75.000 марок.

СПРАВИ ЕКОНОМІЧНІ.

Самопоміч. При дебатї над реформою податковою сказав посол Щепановский в своїй промові між иншим ось що:

Ті, котрі уповають на свої власні сили, заслугують на більше поважане і становлять самосьвідомійше, певнійше і честолюбивійше поколїнє від тих, котрі при найменшій трудности у власнім характері не знаходять жерела самопомочи а не знають нічого иншого, як глядати помочи від уряду. Ще перед трицятьми роками мав принцип самопомочи дуже ревних заступників і тоді покладали на самопоміч великі надії. Але результати були малі. Як же-ж оно тепер стоїть? У Франциї на 38 міліонів населеня 9 міліонів людий дає свої гроші в каси ощадности; в Прусах на 30 міліонів людности 6 міліонів, в Австриї в звичайних касах ощадности $2^{3}/_{4}$ міліона, а в почтових касах ощадности 1 міліон, разом $3^{3}/_{4}$ міліони, так що з людности 24 міліонів кожда шеста особа складає свій гріш до каси ощадности, наколи в Росиї таких людий є лише 174.000.

А коли зверне ся увагу на зложений гріш, то виносить він в Австриї більш $1^{1}/_{2}$ міліярда зр., у Франциї майже 2 міліярди зр., отже виходить з того, що Австрия в порівнаню з єї го-

---

слухувала ся моїй бесїдї. Скоро лиш я скінчив крикнула она з великим вдоволенєм:

— А бачиш, Стефцю, що я маю рацию! Вже то кабала мусить правду говорити, коли такі славні люди єї уживали.

Тим разом добродійка говорила вже по руски, мабуть для того, що се було при людях.

В той спосіб розпочата мною розмова про кабалї вела ся дальше і вже й добродійка зволила до мене промавляти і ласкавшим оком поглядати. Вкінци заявила она менї, що коли я знаю з історії так много про кабалярство сказати, то мушу певно вміти класти і саму кабалу. Вправдї се заключенє добродійки не конче було льоґічне, бо можна примірам написати історию цеху шевского, а на шевстві зовсім не розуміти ся, але я, щоб свою особу ще більше в очах добродійки піднести, сказав маловажно зі смирною міною, що трошечки розумію ся на сїй штуці.

Тимчасом скінчив ся обід і ми знов перейшли до гостинної. По добрім обідї, залитім обильно вином, розмова стала ще живійша. Отцове з полїтики заграничної перейшли вже на полїтику внутрішну, а именно на справи народно-рускі. Як я з їх бесїди пізнав, був один з них приклонником народовців, а другий москвофілів, отже й розговорили ся они про обі наші партиї, — бо се було ще перед появою у нас партиї радикалів, — а розговір такий у Русинів, як звісно, безконечний, бо один другого не потрафить нїколи пересьвідчити. (Конець буде.)

сподарскими обставинами займає несподівано високе місце. Правда, Австрия стоїть н. пр. що-до засобів промислу, богатства машин і якости знарядів на низкім щебли, але коли зважить ся змисл населеня до ощадности, то можна без сумніву твердити, що Австрия не уступає жадній державі середної Европи що-до моральних елементів в характері своєї людности. Ми маємо до розпорядимости материял народний, котрий потребує лише ліпшої орґанізациї, ліпших обставин, більшого знаня і ліпших засобів індустрийних, щоби дорівняти иньшим упрівілїованим народам Европи. Один бесідник в Раді державній у всїх своїх промовах говорить про богатства Ротшільда. Але „Перша австрийска каса ощадности“ ще богатша, а єї силу здвигнули люди небогаті. Сї великі результати суть плодом людскої працї через пів сотнї лїт. Се знак тому, що всї великі здобутки в житю социяльнім не суть дїлом одної хвилї, не суть дїлом хвилевих приписів примусових, а суть знаком морального розвитя людскої природи, відклику до єї лїпших сил.

Від великих наций лишили ся лише монументи без хісна і цїли, а цїла господарка приватна лежить під звалинами. Так само лишить ся й з теперішности лише те, що переняте сильною вірою в тїсну звязь ґенераций. Сей розвиток переконаня, віри в свої власні сили зробить певно й в слїдуючих 50 роках так великий поступ, якого ми тепер дочекали ся.

Сї розумні слова повинні взяти собі на увагу всї ті, що заложивши руки ждуть спасеня „свише“, а у свою силу не вірять.

Краєве товариство для садівництва в Низшій Австриї мало перед сьвятами під проводом свого предсїдателя, члена палати панів Карля свої сегорічні загальні збори. Як із справоздання на сей рік видко, діяльність товариства розширила ся. Для розсадженя по дорогах повітових постарало ся товариство о 7318 дерев овочевих, увзглядцено по змозї поданя громад, рільничих товариств повітових і місцевих і роздано їм в минувшім роцї 5000 дерев овочевих по знижених цїнах. На дорогах цїсарских в Низшій Австриї ведено дальше щіплене алеї з овочевих дерев, а крім того посаджено 2294 овочевих дерев. Плекане дерев овочевих піддержувано преміями для дозорцїв повітових доріг і иньших дорожників. Крім того були три курси науки садівництва в Мельк, Кльостернайбурґ і Медлїнґ по однім тижни і 2 практичні курси в Шпіц і Фершніц. Товариство взяло також участь в петербурскій інтернаціональній виставі садівництва. Єго доходи річні виносили 16.272 зр. 13 кр., а розходи 16.023 зр. 94 кр. — Як з сего справоздания бачимо, в иньших краях дбають о садівництво з всею ревностию, а в нас оно чим раз то більше упадає. Може тепер зверне на лїпше, коли буковиньский видїл краєвий внесене пос. Пігуляка в справі вандрівних учителїв розважить і прихильним та скорим загагодженем того внесеня запобігне лихови, як довго ще дасть ся. Поживемо то й побачимо, чи панам в видїлї краєвім лежить на серцю та справа.

ТЕЛЕҐРАМИ „БУКОВИНИ“.

Відень 17. квітня. Wien. Ztg. оголошує, що Є. В. Цїсар надав старостї Бальмошови з Сторожинци титул і характер правительственного радника.

Любляна 17. квітня. В ночи о 1 год. було одно, а зрана о 4-ій знов два землетрясеня; остатнє силнїйше від попередних. Населенє вернуло в більшій части до своїх домів. Комісия оглядає дальше доми, чи не ушкоджені і чи можна в них мешкати. Тих, що не можуть мешкати в домах, що готові завалити ся, поміщають окремо.

Руен 17. квітня. Президент Фор, відповідаючи одному ґенеральному радникови радикальному, сказав, що робітники можуть на него числити. Він сподїває ся, що робітники віддадуть свою щиру працю в мудрий спосіб, але в строго поступовім дусї на службу републицї. По думцї президента, у републики такі самі засади, як у робітників.

Йокогама 17. квітня. Між Хіною а Япаном підписано договор мира.

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей. З друкарнї Г. Чоппа.